

Lokaal loket kinderopvang en kwetsbare gezinnen

05/02/2019

Een lokaal loket kinderopvang helpt om de toegang tot kinderopvang voor elke ouder laagdrempelig te houden, met bijzondere aandacht voor kwetsbare gezinnen. Welke acties kan een LLK ondernemen om een werking naar kwetsbare gezinnen uit te bouwen? Deze tips geven collega's van andere lokale besturen¹:

1 Goede samenwerking uitbouwen...

A. ...met toeleiders

- Ga op zoek naar toeleiders: zoals sociale dienst/OCMW, consultatiebureau K&G, Huis van het Kind, brugfiguur, maatschappelijk werkers, vereniging waar armen het woord nemen, VDAB, Agentschap Inburgering en Integratie, dokters, voedselondersteuning, buddyproject (Aalter)...
- Zet je LLK op de kaart: het is belangrijk om gekend te zijn bij organisaties en de rol en meerwaarde van het LLK uit te leggen. Zorg dat toeleiders de weg naar jou vinden en er voor hen een concreet aanspreekpunt is. Belangrijke aandachtspunten daarbij zijn:
 - o Veldwerkers zijn vaak vertrouwenspersoon voor de kwetsbare gezinnen. Contacten met hen zijn dus zeer nuttig.
 - o Een goede samenwerking met toeleiders vraagt van toeleiders ook dat zij een basiskennis van KO-landschap hebben (bv. samenwerken met een organisatie die ervan uitgaat dat er voldoende kinderopvang is binnen de gemeente of niet automatisch de link legt naar kinderopvang indien nodig, is moeilijk). VDAB denkt dat er opvang genoeg is).
 - o ! vraagt een mandaat, middelen en tijd om het LLK uit te bouwen

¹ In de periode van december 2018-2019 organiseerde het VVSG-Steunpunt Kinderopvang overlegtafels rond het lokaal loket kinderopvang om lokale besturen te ondersteunen bij het realiseren van een loket kinderopvang in hun gemeente. Na een uiteenzetting van Kind en Gezin over de regelgeving van en subsidies voor het LLK, konden besturen met elkaar uitwisselen over een aantal actuele vraagstukken m.b.t. het LLK. Hier bundelen we de tips en acties van collega lokale besturen die je als LLK kan doen naar kwetsbare gezinnen.

- Samenwerking creëren door samen op één locatie te zitten helpt (samen met opvoedingswinkel, consultatiebureau K&G, Sociaal Huis....)
- Fysieke loketfunctie onderbrengen bij een ander bestaand fysiek loket.
bv. in Langemark-Poelkappele zit het mee onder loket van sociale dienst
bv. in Aalst is er een 'Zorgloket' naast alle andere lokketten.
- Samenwerking uitbouwen kan door bv. samen activiteiten te organiseren, voor ouders en kind

B. ...met lokaal bestuur, lokale adviesraden en andere lokale diensten

- bv. jeugddienst, dienst onderwijs, sportdienst...
- bv. armoedecoördinator, sociale adviesraad (holistische benadering: levensdomeinen verbinden)
- Terugkoppeling naar het lokaal bestuur wat je hoort en merkt over kwetsbare gezinnen in jouw regio/gemeente
- Eventueel aparte initiatieven/werkgroepen opstarten rond kwetsbare gezinnen over verschillende partners heen (bv. Werf 33 in Brugge)
- Aanwezigheid op LOK
- In deze raden bv. ervaringsdeskundigen laten zetelen

C. ...met alle KO-initiatieven

- en lokaal afspreken dat dat organisatoren snel melden als er een plaats vrij komt

D. ... met scholen

- Warme transitie: uitbouw brug tussen thuis – KO – onderwijs: uitbouw concept brede school
Bv. onderwijscheques: heeft echt een nut + middel om ook over andere zaken te beginne, bv. studietoelagen
Bv. infoavonden voor ouders met het aanbod brede school, bij intake wordt alle informatie aan iedereen meegegeven, los of het een kwetsbaar gezin is. Als je de informatie aan iedereen geeft, komt het ook niet 'aanvallend' over op kwetsbare gezinnen
➔ Voorwaarden sociaal tarief, afbetaling, hulp... duidelijk kenbaar maken aan iedereen, vanaf de start.

2 Vormgeving LLK

- Buurtgericht werken, outreachend werken
- Via antenrepunten: fysiek lokaal loket waar mensen terecht kunnen en waar je ze 'bij de hand kan nemen'
- Via brugfiguren: die aan de schoolpoort staan, op het speelplein, in de opvang... linken leggen en outreachend werken.
- Belang van fysiek LLK: bv. onderbrengen onder bestaand fysiek LLK, 'fysiek aanspreekpunt als troef'.
Bv. zitdag door LLK op plaats(en) waar kwetsbare gezinnen komen (sociaal Huis, HvhK...)
- Verschillende communicatiekanalen gebruiken: niet enkel telefoon, maar ook via sms, facebook, mail. Bv. mensen die niet kunnen lezen kan je beter bellen. Sommige ouders nemen niet graag op als ze gebeld worden door 'onbekend nummer', dan kan een informerende sms handig zijn.

3 Aanpassing aan de doelgroep

A. Flexibele opvang/crisisopvang

- Complexe opvangnood van kwetsbare gezinnen (variabele uren, minder werkzekerheid...), bv. Kindercentrum Waregem (heeft dringende en flexibele opvang)
- Oplossing om lesplaats en KO op één locatie te leggen en zo de drempel te verlagen (zie je steeds meer en meer, bv. 't Wiske in De Panne). Niet enkel voor lessen, maar kan ook bij vorming (bv. rond veerkracht, voor éénoudergezinnen ...).
 - o ! Hierbij ook opletten dat bv. workshops laagdrempelig wordt gehouden, in mate van het mogelijke gratis aanbieden.
 - o

B. Communicatie op maat van de doelgroep

TAALDREMPEL

- Nadenken over hoe je dit communiceert, bv. niet enkel via website of enkel in het Nederlands, maar aangepast (mondeling, in een andere taal...)
- Bezoeken brengen werk! bv. aan lessen Nederlands, aan VDAB, aan kinderopvang, aan gemeentehuis,...
- Intakegesprekken met visuele ondersteuning, eenvoudige taal, pictogrammen.

- Vroeg genoeg communiceren met gezinnen, via een moederboekje, groeipakket, kinderbijslagfonds, huisarts, vroedvrouw, maatschappelijk werkers SH, babycafé... Vroedvrouwen zijn hier heel nuttig, zij begeleiden ouders al van bij de zwangerschap.

CULTUURDREMPEL

- Via ervaringsdeskundige, via verenigingen die met kwetsbare gezinnen werken, via vrijwilligers → Via participatie/stem van de ouder
- Netwerk van ketbare gezinnen helpen uitbouwen, bv. via KO, via ontmoetingsmomenten bv. Babynest Gent, in Deinze..., bv. via geboortefeest, babykaart, ruilwinkel.
- Belang van het kind: weten ouders/kwetsbare gezinnen de meerwaarde van KO voor hun kind? Niet enkel economische functie, maar ook sociale functie.
Kwetsbare gezinnen uitleggen wat KO is/sensibiliseren - bewust maken van de gangbare omgangsvormen binnen de KO (wat wordt er verwacht...)
- Voeling van de KO-initiatieven met kwetsbare gezinnen vergroten: ook opvanginitiatieven zullen extra moeite moeten doen voor deze gezinnen – niet de makkelijkste doelgroep, denkend vanuit belang van het kind → Toelichten aan OO en personeel, zodat ze meer de 'signalen' van kwetsbaarheid kunnen opvangen.
- Kinderbegeleiders 'vormen'. Ondersteuning bieden vanuit het lokaal bestuur
- KO meer ondersteunen/garanties geven: bv. financiële aspect (financiële garantie als ouders niet kunnen betalen) of HR vertalen.

4 Ondersteuning

- 1) Aangepast regelgeving + subsidiëring: flexibele opvang, occasionele opvang, dringende opvang...
- 2) Brede ondersteuning in KO vanuit lokaal bestuur → inzetten op de KO, financiële garanties, beeldvorming, ondersteuning zodat ze kwetsbare gezinnen en kinderen kunnen opvangen
 - Gemeente kan bv. via subsidies flexibele plaatsen creëren → KO-initiatieven stimuleren om plaatsen vrij te houden voor kwetsbare gezinnen
 - Registratie om zicht te krijgen op hiaten om van daaruit acties op te zetten. Kan ook via bv. omgevingsanalyse
- 3) Perinataal netwerk + vroegdetectie: Ondersteuning vanuit Kind & Gezin: iedere geboorte wordt geregistreerd, bij elke ouder/kind gaat K&G langs → Kan hier iets aan gekoppeld worden?

- Bv. maatschappelijk werker die langsgaat en vraagt naar netwerk, als KO gevonden, weten ze wat KO inhoudt...
- Koppelen aan groeipakket?
- Startgesprekken voor geboorte door Kind en Gezin?